

ανάλυση

Κυνήγι φοροδιαφυγής και όχι φαντασμάτων

Η πάταξη της φοροδιαφυγής είναι η σημαντικότερη πράξη αποκατάστασης της φορολογικής δικαιοσύνης από την ανακατανομή του βάρους στην υφιστάμενη φορολογική βάση

Από όλες τις συστάσεις που έκανε το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο στην Ελλάδα, αυτή με την οποία θα συμφωνούσαν όλοι οι Έλληνες είναι ότι το φορολογικό σύστημα είναι άδικο και περίπλοκο.

Δεν υπάρχει, ίσως, κανένας φορολογούμενος, που να θεωρεί ότι πληρώνει αυτό που πρέπει στην Εφορία και να μη ζητεί φορολογικές ελαφρύνσεις. Άλλωστε, το φαινόμενο είναι παγκόσμιο - αν και εμφανίζεται με ιδιαίτερη ένταση στις Ηνωμένες Πολιτείες. Ο πατέρας του σημερινού προέδρου των ΗΠΑ, κ. Τζορτζ Μπους, εξελέγη στο ίδιο αξίωμα με βασικό σύνθημα το περίφημο: «Διαβάστε τα χείλη μου. Όχι άλλους φόρους». Στην πράξη, υποχρεώθηκε να διαψεύσει την εξαγγελία του αυτή.

Στην Ελλάδα, στο υπουργείο Οικονομίας ετοιμάζεται εδώ και καιρό μια μεγάλη φορολογική μεταρρύθμιση. Μια μεταρρύθμιση που φιλοδοξεί να περιορίσει τις αμφισβητήσεις στο σύστημα, να το κάνει δικαιότερο και απλούστερο. Και πράγματι, υπάρχει ανάγκη να γίνει δικαιοτέρα το σύστημα στην Ελλάδα. Το ερώτημα είναι, τι σημαίνει δικαιοτέρα. Ποιες είναι οι βασικές αδικίες του σημερινού φορολογικού συστήματος και με ποιο τρόπο πρέπει να μειωθούν για να αποκτήσει ο Έλληνας πολίτης το αίσθημα ότι ζει σε κράτος δικαίου.

Αντίθετα με ό τι θα έλεγαν ορισμένοι, σε μια πρώτη αντίδραση, το πρόβλημα στην Ελλάδα δεν είναι τόσο ότι οι φόροι είναι υψηλοί. Αν συγκρίνει κανείς τους φορολογικούς συντελεστές που ισχύουν στην Ελλάδα με τους αντίστοιχους σε άλλες χώρες της Ευρώπης, θα διαπιστώσει ότι δεν βρισκόμαστε δα και στα υψηλότερα κλιμάκια. Για παράδειγμα, ο ανώτατος φορολογικός συντελεστής, που τόσο επικρίθηκε το τελευταίο διάστημα (45% με βάση τα έσοδα του 2000), δεν απέχει από τον αντίστοιχο της Ιρλανδίας (44% με στοιχεία του 2000), ούτε της Πορτογαλίας (40%), όπου όμως επιβάλλεται σε πολύ χαμηλότερο επίπεδο εισοδήματος (περίπου 32.000 ευρώ, έναντι περίπου 49.000 ευρώ στην Ελλάδα). Είναι, επίσης, πολύ χαμηλότερος από τον αντίστοιχο της Δανίας (59%) και της Γαλλίας (61% το 2000).

Αποκαλυπτική είναι η εικόνα των στοιχείων της φορολογικής επιβάρυνσης ως ποσοστού του ΑΕΠ. Τα φορολογικά έσοδα αντιστοιχούν περίπου στο 27% του ΑΕΠ και μολονότι το ποσοστό αυτό έχει αυξηθεί

σημαντικά τα τελευταία χρόνια, είναι πολύ χαμηλότερο από τον κοινωνικό μέσο όρο. Συγκεκριμένα, τα συγκριτικά στοιχεία με την Ευρώπη κατατάσσουν την Ελλάδα στην προτελευταία θέση, μετά την Ιρλανδία, σε ό τι αφορά τη συνολική φορολογική επιβάρυνση ως ποσοστό του εισοδήματος.

Η πηγή του προβλήματος

Από τα στοιχεία αυτά, σε συνδυασμό με τα στοιχεία του υπουργείου Οικονομικών για τις δηλώσεις που κάνει και τους φόρους που πληρώνει κάθε κατηγορία πολιτών, μπορεί κανείς να διαπιστώσει ότι η βασική πηγή του προβλήματος δεν είναι άλλη από τη φοροδιαφυγή.

- Όταν οι ελεύθεροι επαγγελματίες, δηλαδή οι γιατροί, οι μηχανικοί, αλλά ακόμη και οι υδραυλικοί και οι ηλεκτρολόγοι, δηλώνουν μέσο εισόδημα 6,5 εκατομμύρια δραχμές, δηλαδή περίπου 540.000 δραχμές τον μήνα, ποιος μπορεί να θεωρήσει ότι το σύστημα δουλεύει ρολόι;

- Όταν το μέσο εισόδημα των εμπόρων είναι 3,5 εκατομμύρια δραχμές, δηλαδή λιγότερο από 300.000 δραχμές τον μήνα, ποιος θα πεισθεί ότι υπάρχει φορολογική δικαιοσύνη;

Εξαιτίας αυτής της κατάστασης, της εκτεταμένης φοροδιαφυγής που εξακολουθεί να υπάρχει, παρά τον περιορισμό της τα τελευταία χρόνια, καταλήγουν να υπάρχουν μόνο 43.000 φορολογούμενοι, στα 6,5 εκατομμύρια του συνόλου, που δηλώνουν εισόδημα πάνω από 15 εκατομμύρια δραχμές τον χρόνο. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι είναι πολλαπλάσιος ο αριθμός των συμπατριωτών μας που εξασφαλίζουν εισόδημα μεγαλύτερο του 1.200.000 δραχμών τον μήνα. Αλλά αυτό το εισόδημα, δεν φαίνεται.

Η μεγαλύτερη αδικία

Η φοροδιαφυγή είναι η μεγαλύτερη πηγή του φορολογικού συστήματος, αφού υποχρεώνει, αδικώς, τους ειλικρινείς φορολογούμενους - και αυτούς που δεν μπορούν, ακόμη κι αν ήθελαν, να φοροδιαφυγούν, γιατί είναι μισθωτοί - να σηκώνουν όλο το βάρος των εξόδων του κράτους. Και όχι μόνο αυτό, αλλά οι ειλικρινείς φορολογούμενοι δεν ανταμείβονται για τη συμβολή τους αυτή με αξιοπρεπείς υπηρεσίες εκ μέρους του κράτους. Αυτή είναι η δεύτερη μεγάλη αδικία του συστήματος. Ότι, δηλαδή, δεν υπάρχει καμία αίσθηση ανταπόδοσης για το

βάρος που επιρρίπτεται στους φορολογούμενους.

Πολλοί φορολογούμενοι δεν θα είχαν, ίσως, αντίδραση να πληρώσουν τους φόρους τους, αν γνώριζαν ότι αυτοί θα τους εξασφάλιζαν αξιοπρεπή νοσοκομεία και καλά σχολεία για τα παιδιά τους. Επειδή, όμως, αυτό δεν ισχύει, θεωρούν - και δικαίως - ότι αδικούνται. Φυσικά, το χαμηλό επίπεδο των υπηρεσιών του κράτους δεν αποτελεί δικαιολογία για φοροδιαφυγή, όπως πολλοί αρέσκονται να επιχειρηματολογούν, γιατί απλούστατα αυτοί δεν κάνουν τίποτα άλλο από να επιρρίπτουν το δικό τους βάρος στον δειπνάνο τους, ο οποίος δεν μπορεί να αποκρύψει εισοδήματα.

Το ζητούμενο

Η σύλληψη της φοροδιαφυγής και η βελτίωση των παρεχομένων υπηρεσιών είναι, επομένως, τα δύο ποιοτικά στοιχεία που θα άλλαζαν την εικόνα σε ό τι αφορά το φορολογικό σύστημα στην Ελλάδα. Και μόνο αυτά θα ήταν αρκετά, για να πάψει να θεωρείται αδικούμενος ο Έλληνας φορολογούμενος.

Όχι, βεβαίως, ότι δεν υπάρχουν άλλα πολλά, που μπορούν και πρέπει να γίνουν για να βελτιωθεί η κατάσταση σε ένα απηρχαιωμένο και περίπλοκο σύστημα, όπως αυτό που ισχύει σήμερα. Μια νέα αύξηση του αφορολογητού ορίου, για παράδειγμα, θα ήταν ασφαλώς ευπρόσδεκτη, ενώ δίκαιη είναι ασφαλώς και η μετατόπιση του βάρους από τους μισθούς στην περιουσία. Δεν είναι τυχαίο ότι η φορολόγηση των ρέπτος δεν προκάλεσε σχεδόν καμία αντίδραση.

Όμως, η προσπάθεια για αποκατάσταση της δικαιοσύνης δεν θα είναι καθόλου... δίκαιη, αν περιοριστεί στην υφιστάμενη φορολογική βάση. Αντί να καταργηθεί η έκπτωση των τόκων του στεγαστικού δανείου από το φορολογητέο εισόδημα των υψηλόμισθων, το υπουργείο Οικονομικών θα έπρεπε να επιστρατεύσει τα «τσακάλια» του να συλλάβουν ορισμένους ακόμη από αυτούς που εμφανίζονται στα χαμηλά φορολογικά κλιμάκια, ενώ είναι προφανές ότι δεν ανήκουν εκεί.

Με αυτόν τον τρόπο και μόνο θα μπορούσαν να εξασφαλισθούν, χωρίς να προκληθούν αντιδράσεις, τα έσοδα εκείνα που χρειάζονται για να συντηρηθεί ένα αξιοπρεπές επίπεδο κρατικών υπηρεσιών. Το ζητούμενο δεν είναι «λιγότεροι φόροι» αλλά περισσότεροι φόροι από εκείνους που έχουν τα αντίστοιχα εισοδήματα.

ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Πρόταση Κόκκαλη για επιχειρηματική συνεργασία με τον ΟΤΕ

Πρόταση για επιχειρηματική συνεργασία με τον ΟΤΕ απήχθησε χθες ο κ. Σωκράτης Κόκκαλης μιλώντας προς τους μετόχους της Ιντρακόμ στο πλαίσιο της γενικής συνέλευσης της εταιρείας.

Συγκεκριμένα, ο κ. Κόκκαλης, αφού αναφέρθηκε στις προσπάθειες επέκτασης του ΟΤΕ αλλά και της Ιντρακόμ στις τηλεπικοινωνιακές αγορές του εξωτερικού, επισήμανε μεταξύ άλλων: «Πιστεύω ότι μια επι-

χειρηματική πλέον συνεργασία ή σύμπραξη με τον ΟΤΕ και άλλες εταιρείες του κλάδου θα δημιουργήσει μια πολύ πιο ισχυρή παρουσία της Ελλάδος στον χώρο των τηλεπικοινωνιών και της πληροφορικής, σε έναν πολύ μεγαλύτερο γεωγραφικό χώρο από αυτόν που κινούμαστε σήμερα. Μια τέτοια εξέλιξη θα είχε θετικό αποτέλεσμα όχι μόνο για τις εταιρείες αλλά και για το σύνολο της ελληνικής οικονομίας. Αυτό είναι ένα

θέμα που πρέπει να απασχολήσει όχι μόνο την κυβέρνηση αλλά και την αντιπολίτευση».

Εξάλλου, αναφερόμενος στη συγχώνευση της Ιντρακόμ με την Ιντρασφόντ, είπε ότι το γεγονός αυτό «αποτελεί την απάντηση στην πρόκληση των καιρών για τη δημιουργία ισχυρών επιχειρήσεων, με μεγεθος ικανό να ανταπεξέλθουν στον ανταγωνισμό της διεθνοποιημένης οικονομίας».

Το νέο επιχειρηματικό σχήμα που θα προκύψει από τη συγχώνευση των δύο εταιρειών θα έχει κύκλο εργασιών 350 δισ. και κέρδη 50 δισ. δραχμών στο τέλος του 2001, πολυεθνική εμβέλεια και ισχυρή παρουσία στις χώρες της Νοτιοανατολικής και Κεντρικής Ευρώπης, της Μέσης Ανατολής και της Βόρειας Αφρικής.

Ο πρόεδρος του ομίλου της Ιντρακόμ ανέφερε ακόμη ότι «η πλήρης έ-

νταξη της Ελλάδας στην ΟΝΕ δημιουργεί πολλά πλεονεκτήματα για τις ελληνικές επιχειρήσεις, αλλά και μειονεκτήματα, καθώς στο εξής οι εταιρείες θα πρέπει να συγκρίνονται με τους ανταγωνιστές τους στις 15 χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης».

Ο υπουργός Μεταφορών και Επικοινωνιών Χρίστος Βερελής, ερωτηθείς για τις δηλώσεις του κ. Κόκκαλη, απάντησε ότι δεν υπάρχει καμιά σκέψη για σύμπραξη ΟΤΕ - Ιντρακόμ.